

Krajowy Mechanizm Prewencji

KMP.573.12.2021.MZ

**Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur
z wizytacji Policyjnej Izby Dziecka w Białymstoku
dotyczącej realizacji zaleceń Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz
Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu
z wizytacji placówki w 2017 r.**

1. Wstęp

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* (dalej jako: OPCAT), przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając na wniosek Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 14 lipca 2021 r. do Policyjnej Izby Dziecka Wydziału Konwojowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku (dalej jako: PID, Izba lub placówka), udali się przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur (dalej jako: KMPT lub Krajowy Mechanizm): Klaudia Kamińska oraz Michał Żłobecki (prawnicy).

Celem wizytacji było sprawdzenie stopnia realizacji zaleceń wynikających z Raportu Europejskiego Komitetu do spraw Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT)¹ z wizyty w Polsce w 2017 r.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania placówki przedstawionych przez podinsp. Bogusławę Łuskę - Kierowniczkę Policyjnej Izby Dziecka oraz mł. asp. Krzysztofa Chorębieńskiego pełniącego służbę w PID;
- oglądzie wybranych pomieszczeń Izby oraz sprawdzeniu stanu ich wyposażenia;

¹ Raport z wizyty w Polsce, 25 lipca 2018 r., CPT/Inf (2018) 39.

- zapoznaniu z wybraną dokumentacją dotyczącą osób nieletnich umieszczonych w PID oraz związanej z funkcjonowaniem placówki.

W trakcie wizytacji wykonano dokumentację fotograficzną.

Po zakończeniu wizytacji analizie poddano przekazaną dokumentację, związaną z funkcjonowaniem Izby.

W związku z pandemią koronawirusa SARS-COV-2 wizytujący dysponowali środkami ochrony osobistej (maseczki, rękawiczki oraz fartuchy), korzystali także z płynu do dezynfekcji.

Informacje zebrane przez KMPT podczas niniejszej wizytacji znajdują odzwierciedlenie w raporcie tematycznym, dotyczącym stopnia realizacji zaleceń CPT wydanych przez Komitet w odniesieniu do wizytowanych przez niego polskich placówek.

Wskazać należy, iż w Raporcie CPT z wizyty w Polsce w 2017 r. nie znalazły się rekomendacje dotyczące bezpośrednio sytuacji w wizytowanej placówce. Mając to na uwadze przedstawiciele Krajowego Mechanizmu dokonali ewaluacji wdrożenia zaleceń o charakterze generalnym, związanych ze zidentyfikowanymi obszarami ryzyka w jednostkach Policji.

2. Zakaz represji

Stosownie do art. 21 ust. 1 OPCAT żadna osoba (np. funkcjonariusze, personel, nieletni, inne osoby) lub organizacja, która przekazała KMPT informację, nie może ponieść jakiegokolwiek sankcji lub uszczerbku z tego tytułu, niezależnie czy udzieliła informacji prawdziwej, czy fałszywej.

Wskazany przepis OPCAT stanowi bowiem, że żadna władza lub funkcjonariusz nie nakáže, nie zastosuje, nie pozwoli ani nie dopuści do stosowania jakiegokolwiek sankcji przeciwko jakiegokolwiek osobie lub organizacji, za przekazanie krajowemu mechanizmowi prewencji jakiegokolwiek informacji, prawdziwej bądź fałszywej, i żadna taka osoba lub organizacja nie poniesie żadnego uszczerbku w jakikolwiek inny sposób.

3. Charakterystyka Ośrodka

Policyjna Izba Dziecka funkcjonuje w ramach Wydziału Konwojowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku. W PID służbę pełni 11 policjantów, w tym 4 kobiety i 7 mężczyzn. Placówka przeznaczona jest dla 14 nieletnich. W 2020 r. w Izbie umieszczono 184 osoby, zaś w 2021 r. do dnia wizytacji: 67 osób.

4. Stan realizacji zaleceń CPT

4.1 Traktowanie nieletnich przez funkcjonariuszy pełniących służbę w PID

Zalecenia CPT

Komitet w raporcie z wizyty w 2017 r. zalecił, aby przypomnieć funkcjonariuszom policji, że jeśli chodzi o użycie siły, należy używać jej tylko tyle, ile jest wyraźnie konieczne do przeprowadzenia zatrzymania, a po zatrzymaniu i obezwładnieniu zatrzymanych osób, nie ma uzasadnienia dla bicia zatrzymanych. Dodatkowo, funkcjonariusze policji muszą zostać przeszkoleni w zakresie zapobiegania i minimalizowania użycia przemocy w kontekście zatrzymania. W przypadkach, gdy zastosowanie siły jest niezbędne, powinni oni być w stanie stosować techniki profesjonalne, które ograniczają w jak najszerszym możliwym stopniu ryzyko wyrządzenia szkody osobom, które mają być zatrzymane².

Komitet rekomendował także, by zwrócić szczególną uwagę na przypomnienie wszystkim policjantom instrukcji dotyczących właściwego zachowania w zakresie używania paralizatorów elektrycznych oraz do egzekwowania tych zasad. W tym kontekście należy uzmysłwić wszystkim funkcjonariuszom policji, że paralizatory elektryczne mogą być stosowane wyłącznie w przypadku rzeczywistego i bezpośredniego zagrożenia dla życia lub ryzyka poważnych obrażeń. Sięgnięcie po taką broń wyłącznie w celu zapewnienia, że dana osoba zastosuje się do polecenia, jest niedopuszczalne³.

Stan realizacji

Wizytujący nie otrzymali sygnałów o możliwych przypadkach złego traktowania nieletnich przez funkcjonariuszy pełniących służbę w Izbie. W badanym okresie w placówce nie doszło do zdarzeń nadzwyczajnych, wobec policjantów nie toczą się również postępowania dyscyplinarne czy sądowe. Z przekazanych informacji pisemnych wynika, iż kwalifikacje zawodowe funkcjonariuszy pełniących służbę w PID odpowiadają realizowanym przez nich zadaniom: 10 policjantów posiada wyższe wykształcenie (w tym 8 - pedagogiczne), 5 z nich ukończyło szkolenia w specjalności ds. nieletnich (2 funkcjonariuszy – kurs specjalistyczny w zakresie taktycznych aspektów prowadzenia postępowania w sprawach nieletnich, 1 funkcjonariusz – kurs specjalistyczny dla policjantów w specjalności ds. nieletnich, 2 funkcjonariuszy – kurs specjalistyczny dot. problematyki nieletnich oraz szkolenie w ramach doskonalenia zawodowego dla policjantów policyjnych izb dziecka). Pozostali funkcjonariusze (np. nowo przyjęci), nieposiadający

² Ibidem, par. 21.

³ Ibidem, par. 22.

powyższych kwalifikacji zawodowych, sukcesywnie kierowani są na szkolenia o specjalności adekwatnej do zakresu realizowanych zadań.

Jak wskazano, zgodnie z zarządzeniem nr 134 KGP z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka (z późn. zm.), co najmniej raz w roku funkcjonariusze PID biorą udział w doskonaleniu zawodowym lokalnym. W latach 2019 – 2021 policjanci uczestniczyli m.in. w szkoleniach:

- „Prawa Człowieka w świetle prawodawstwa unijnego”;
- „Konwencja Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania”;
- „Przywracanie standardów etycznego postępowania funkcjonariuszy Policji wobec niepożądanych zjawisk w służbie oraz omówione zostały założenia Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur”;
- „Budowanie osobistych zasobów psychologicznych a stres w służbie”;
- „Umiejętność radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu”;

Od wielu lat KMPT wskazuje na korelację pomiędzy dobrostanem psychicznym funkcjonariuszy a sposobem traktowania przez nich osób pozbawionych wolności. Na pozytywną ocenę zasługuje zatem fakt, iż w związku z pobytem w PID w Białymstoku osób nieletnich podejrzanych o czyny karalne przewidziane w art. 200 § 1 kk i art. 262 § 1 kk oraz o czyn z art. 149 kk, Kierowniczka Izby zorganizowała spotkanie grupowe funkcjonariuszy PID (ze szczególnym uwzględnieniem funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w izbie i mieli kontakt z w/w nieletnimi) z psychologiem z Zespołu Psychologów KWP w Białymstoku.

Podkreślenia wymaga także, iż zgodnie z pismem Pełnomocnika Komendanta Wojewódzkiego Policji ds. Ochrony Praw Człowieka z dnia 13 stycznia 2021 roku dot. rekomendacji wynikających z wizyty ad hoc CPT w Polsce, funkcjonariuszom Izby codziennie, w czasie odprawy do służby, przypomina się o zaleceniach wydanych przez CPT. Fakt ten odnotowywany jest w Książce przebiegu służby. W ramach cyklicznego doskonalenia zawodowego lokalnego i zajęć doskonalących teoretyczno-praktycznych w zakresie utrwalania w środowisku policyjnym szacunku dla drugiego człowieka oraz respektowania jego godności i traktowania wolnego od tortur czy też niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, które odbyło się w dniu 11 czerwca 2021 roku, w którym uczestniczyli wszyscy funkcjonariusze PID w Białymstoku.

Co prawda w badanym okresie funkcjonariusze pełniący służbę w placówce nie brali udziału w szkoleniach dotyczących *stricte* kwestii związanych z użyciem środków przymusu bezpośredniego, niemniej jednak bogata oferta szkoleniowa, w tym poświęcona zagadnieniom z zakresu ochrony praw człowieka oraz przeciwdziałaniu przypadkom złego traktowania nieletnich osób zatrzymanych, **nakazuje uznać zalecenie za częściowo zrealizowane. KMPT rekomenduje jednak poddanie policjantów szkoleniu dotyczącemu wyłącznie problematyki prawidłowego stosowania przymusu bezpośredniego.**

4.2 Prawo do poinformowania wybranej osoby trzeciej o zatrzymaniu

Zalecenia CPT

W związku z zarzutami otrzymanymi przez przedstawicieli CPT, dotyczącymi opóźnienia lub odmowy zawiadomienia osób trzecich o zatrzymaniu, Komitet wezwał do podjęcia skutecznych kroków celem zapewnienia, że osoby pozbawione wolności przez policję w sposób systemowy otrzymują prawo do poinformowania bliskiego krewnego lub innej osoby trzeciej o ich sytuacji, od samego początku pozbawienia wolności (tzn. od momentu, w którym mają obowiązek pozostać pod kontrolę policji). Zgodnie z zaleceniem, realizację tego prawa należy zawsze udokumentować na piśmie, z oznaczeniem dokładnego czasu zawiadomienia oraz danych osoby zawiadomionej.

Komitet przypomniał także swoje zalecenie podjęcia kroków w celu zapewnienia by osoby zatrzymane otrzymywały informacje o tym, czy wiadomość o ich zatrzymaniu udało się przekazać bliskim krewnym lub innym osobom⁴.

Stan realizacji

Przedstawiciele KMPT wizytujący placówkę nie dostrzegli uchybień w zakresie przekazywania informacji osobom nieletnim umieszczonym w PID na temat możliwości kontaktu z osobami bliskimi. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, iż w placówce znajduje się rejestr, w którym umieszcza się informację dotyczące próśb zatrzymanych nieletnich o kontakt telefoniczny z najbliższymi, wraz z adnotacją dotyczącą sposobu realizacji kontaktu. **Zalecenie należy zatem uznać za wykonane.**

Niemniej jednak, z informacji powziętych przez przedstawicieli KMPT wynika, iż rozmowy telefoniczne realizowane są w pomieszczeniu funkcjonariusza dyżurnego, przy pomocy zestawu głośnomówiącego. W ocenie Krajowego Mechanizmu brak możliwości odbycia rozmowy poza zasięgiem słuchu policjantów stanowi naruszenie prawa do prywatności, uniemożliwia również swobodne przekazanie informacji osobom bliskim przez osobę zatrzymaną, w tym na temat

⁴ Ibidem, par. 24.

potencjalnych przypadków złego traktowania. **W związku z powyższym KMPT rekomenduje stworzenie warunków do prowadzenia przez nieletnich rozmów telefonicznych w warunkach zapewniających ich poufność.**

4.3 Prawo do kontaktu z prawnikiem

Zalecenia CPT

W czasie wizytacji w 2017 r. członkowie CPT nie odnotowali progresu w kontekście dostępu osób zatrzymanych przez policję do prawnika. Komitet wezwał polskie władze do natychmiastowego podjęcia środków celem zapewnienia, że dostęp do prawnika jest skutecznie gwarantowany wszystkim osobom zatrzymanym przez policję od samego początku pozbawienia wolności⁵.

CPT wezwał także polskie władze do zapewnienia, by osoby zatrzymane przez policję w każdym przypadku mogły skorzystać ze swojego prawa do skonsultowania się z prawnikiem na osobności⁶.

Stan realizacji

Z przekazanych przez Kierowniczkę PID informacji wynika, iż niezwłocznie po przyjęciu do Izby każdy nieletni informowany jest przez funkcjonariusza o możliwości kontaktu z obrońcą. W placówce dostępna jest także lista prawników, wraz z danymi teleadresowymi. Zauważyć także należy, iż pouczenie dotyczące możliwości kontaktu z prawnikiem zawarte jest w regulaminie pobytu w PID, który podpisany jest przez nieletniego po przyjęciu. Regulamin umieszczony jest również we wszystkich celach oraz na korytarzu i w świetlicy.

Według oświadczenia policjantów pełniących służbę w Izbie, w przypadku chęci bezpośredniego kontaktu z prawnikiem, spotkanie odbywa się w pomieszczeniu świetlicy, przy zamkniętych drzwiach, bez udziału funkcjonariusza. W pomieszczeniu zainstalowana jest kamera monitoringu, która nie rejestruje dźwięku, a jedynie obraz. W ocenie KMPT poufność kontaktu z prawnikiem zakładać powinna, co do zasady, możliwość odbywania rozmów poza zasięgiem wzroku i słuchu funkcjonariuszy. Zwłaszcza osoby z doświadczeniem przemocy mogą mieć bowiem opory przed okazaniem obrońcy obrażeń na ciele, mając świadomość, że są obserwowani przez funkcjonariuszy Policji.

Mając na uwadze powyższe, zalecenie dotyczące informowania nieletnich o możliwości kontaktu z prawnikiem należy uznać za zrealizowane. W kontekście prawa osób

⁵ Ibidem, par. 25.

⁶ Ibidem, par. 26.

zatrzymanych do kontaktu z prawnikiem na osobności, KMPT uznaje zalecenie za częściowo wykonane i rekomenduje stworzenie warunków do odbywania rozmów w pomieszczeniu niemonitorowanym lub też przy wyłączonych kamerach monitoringu wizyjnego.

4.4 Prawo do dostępu do lekarza

Zalecenia CPT

Delegacja zwróciła uwagę, iż co do zasady osoby zatrzymane, potrzebujące pomocy medycznej, pomoc tę otrzymują. Niemniej jednak poufność badań lekarskich (oraz powiązanej z nimi dokumentacji medycznej) nadal nie była w praktyce przestrzegana. Dodatkowo, mimo wcześniejszych zaleceń Komitetu, obrażenia zaobserwowane u osób doprowadzonych do jednostek policyjnych często nie były należycie rejestrowane (lub nie były rejestrowane wcale).

CPT wzywa polskie władze do dokonania implementacji stałego zalecenia, tzn. by wszystkie badania lekarskie były przeprowadzane poza zasięgiem słuchu oraz, jeżeli lekarz nie zarządzi inaczej, poza zasięgiem wzroku funkcjonariuszy policji. Komitet zaleca także, by informacje dot. zdrowia zatrzymanych były przechowywane w sposób zapewniający ich poufność. Personel lekarski może udzielać funkcjonariuszom jedynie niezbędnych informacji o stanie zdrowia zatrzymanych, informacja taka powinna jednak ograniczać się do minimum pozwalającego na zapobieżenie poważnemu ryzyku grożącemu osobie zatrzymanej lub innym osobom.

Odnosnie dokumentowania badań lekarskich i rejestrowania obrażeń, CPT zalecił podjęcie następujących kroków zmierzających do zapewnienia, by:

- protokoły sporządzane po przeprowadzeniu badania lekarskiego osób zatrzymanych w jednostkach policji zawierały: (i) sprawozdanie o oświadczeniach złożonych przez osoby zatrzymane, które odnoszą się do badania lekarskiego (w tym opis stanu ich zdrowia oraz wszelkie zarzuty o niewłaściwe traktowanie), (ii) pełny opis obiektywnych ustaleń natury medycznej poczynionych na podstawie badania lekarskiego, a także (iii) uwagi osoby zawodowo trudniącej się opieką zdrowotną w świetle (i) i (ii), wskazujące na związek między stawianymi zarzutami a obiektywnymi ustaleniami natury medycznej; protokoły winny również zawierać wyniki dodatkowych wykonanych badań, szczegółowe wyniki specjalistycznych konsultacji oraz opis leczenia zaordynowanego w kontekście obrażeń a także opis wszelkich dalszych wykonanych procedur;
- rejestracja badań lekarskich w przypadku obrażeń wykonywana jest przy pomocy specjalnego formularza przygotowanego na takie potrzeby, zawierającego zarysy sylwetki do zaznaczania obrażeń, które będą przechowywane w kartotece medycznej osoby zatrzymanej. Jeżeli zrobiono

zdjęcia, powinny one być dołączone do dokumentacji medycznej danej osoby. Powinno to mieć miejsce dodatkowo, oprócz odnotowania obrażeń w specjalnym rejestrze;
wyniki wszystkich badań, w tym wspomniane zaświadczenia oraz wnioski personelu służby zdrowia, udostępniane są osobie zatrzymanej oraz jej prawnikowi;
- w przypadku zarejestrowania obrażeń wskazujących na związek z zarzutami osoby zatrzymanej o niewłaściwe traktowanie (lub które, w razie braku zarzutów, wskazują na takie traktowanie), rejestr powinien być przekazywany do wiadomości właściwemu prokuratorowi, niezależnie od tego, jaka jest wola osoby zatrzymanej⁷.

Stan realizacji

Z informacji przekazanych wizytującym przez Kierowniczkę Policyjnej Izby Dziecka w Białymstoku wynika, iż wszyscy nieletni przed przyjęciem do placówki podlegają badaniu lekarskiemu. Twierdzenie powyższe znajduje potwierdzenie w przeanalizowanej dokumentacji osobowej zatrzymanych. Akta każdej z osób zawierały bowiem standardowy formularz zaświadczenia lekarskiego wraz z informacją o braku przeciwwskazań do umieszczenia w PID. W analizowanych dokumentach widniał też opis, zawierający ogólną ocenę stanu zdrowia osoby nieletniej, wyniki pomiaru ciśnienia tętniczego i saturacji oraz informację o przyjmowanych lekach. W jednym przypadku w opisie umieszczono informację o bliźnie pooperacyjnej. W zgromadzonej dokumentacji medycznej brak było map ciała, a także fotografii.

Z uwagi na powyższe zalecenie należy uznać za częściowo wykonane. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur rekomenduje wzbogacenie formularza medycznego o zarys sylwetki do zaznaczania ewentualnych znaków szczególnych i obrażeń (tzw. mapa ciała).

Wizytującym przedłożono także książkę wizyt lekarskich. Umieszcza się w niej informacje dotyczące: daty i godziny interwencji; imienia, nazwiska i wieku nieletniego, którego przeprowadzono badanie lub któremu udzielono pomocy medycznej; przyczyny i wyniku podejmowanych działań; przepisanych leków i sposobu ich dawkowania; dopuszczalności dalszego pobytu nieletniego w Izbie oraz imienia i nazwiska osoby podejmującej interwencję medyczną. Z otrzymanych przez KMPT informacji wynika także, iż w przypadku podejrzeń dotyczących stanu psychicznego osoby nieletniej umieszczonej w placówce wzywana jest pomoc medyczna. Znajduje to potwierdzenie w zapisach wspomnianego powyżej rejestru, gdzie w jednej z sytuacji jako przyczynę interwencji wskazano „zaburzenia emocjonalne”. Nieletniego przewieziono na badanie do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, gdzie udzielono mu pomocy lekarskiej.

⁷ Ibidem, par. 27.

4.5 Prawo do informacji o przysługujących prawach

Zalecenia CPT

Komitet w raporcie z wizytacji przeprowadzonej w Polsce w 2017 r. ponowił zalecenie, by polskie władze podjęły kroki w celu zapewnienia, by wszystkie osoby zatrzymane przez policję były w pełni informowane o przysługujących im fundamentalnych prawach od samego początku pozbawienia wolności (czyli od chwili, gdy nakazuje się im pozostanie w jednostce policji). Powinno to następować przez zapewnienie jasnej, ustnej informacji udzielanej w chwili zatrzymania, która przy najbliższej sposobności (tj. przy pierwszym przyjęciu w jednostce policji) powinna zostać uzupełniona o pisemną informację o prawach przysługujących osobom zatrzymanym. Osoby zatrzymane powinny być prośzone o podpisanie oświadczenia stwierdzającego, że zostały poinformowane o przysługujących im prawach oraz za każdym razem otrzymać kopię stosownej informacji w formie pisemnej. Szczególny nacisk powinien zostać położony na zapewnienie, by osoby zatrzymane były w stanie zrozumieć treść przysługujących im praw; obowiązek zapewnienia, by tak się stało, spoczywa na funkcjonariuszach policji⁸.

Stan realizacji

Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu poinformowani zostali, iż każda osoba nieletnia po przyjęciu do Izby odbywa rozmowę z Kierowniczką PID lub funkcjonariuszem dyżurnym, podczas której informowana jest o swojej sytuacji, przysługujących jej prawach oraz ciążących na niej obowiązkach. W analizowanej dokumentacji dostępne były także pisemne pouczenia o prawach, podpisane przez nieletnich. Jak wspomniano w pkt. 4.3 niniejszego raportu, regulamin pobytu dostępny jest zarówno w celach mieszkalnych, jak i w pomieszczeniach ogólnodostępnych. Na pozytywną ocenę zasługuje także, iż każda osoba umieszczona w PID otrzymuje w formie broszury informacyjnej: regulamin pobytu, porządek dnia, wykaz instytucji stojących na straży praw nieletnich (wraz z danymi teleadresowymi), oraz informacje na temat zasad wnoszenia skarg i wniosków.

W ocenie KMPT osobom nieletnim przebywającym w placówce zapewnia się właściwy dostęp do informacji, dlatego też rekomendację uznać należy za zrealizowaną.

⁸ Ibidem, par. 28.

4.6 Warunki bytowe

Zalecenia CPT

W raporcie podsumowującym wizytację CPT w 2017 r. zarekomendowano, aby podjąć kroki zmierzające do zapewnienia, że osoby zatrzymane zawsze otrzymywać będą posiłki w zwyczajowych godzinach oraz będą miały nieograniczony dostęp do wody pitnej⁹.

Komitet zaapelował również do polskich władz o zapewnienie, by wszystkie osoby zatrzymane przez policję na czas 24 godzin i dłuższy mogły codziennie skorzystać z zajęć na świeżym powietrzu¹⁰.

Stan realizacji

Zgodnie z pkt. 8.1 Regulaminu Pobytu w Izbie, stanowiącego Załącznik nr 12 do Zarządzenia nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań policyjnej izbie dziecka, nieletnim zapewnia się posiłek, w tym co najmniej jeden gorący, wydawany trzy razy dziennie oraz napoje do zaspokojenia pragnienia. Posiłki wydawane są w godzinach: śniadanie – między 7:00 i 8:00, obiad – 12:00 – 14:00, kolacja – pomiędzy 18:00 i 19:00. Co do zasady pierwszy posiłek przysługuje nieletniemu po upływie minimum pięciu godzin od umieszczenia w PID.

Z otrzymanych informacji wynika, iż regułą w wizytowanej placówce jest wydawanie posiłku od razu po przyjęciu, niezależnie od pory, jeżeli tylko nieletni wyrażają taką chęć. Poza posiłkami dostarczonymi przez firmę cateringową, w Izbie dostępna jest także żywność i napoje zakupione przez funkcjonariuszy, z których osoby zatrzymane mogą korzystać przez całą dobę. Wspomniana praktyka zasługuje na jednoznacznie pozytywną ocenę.

Zgodnie z pkt. 8.1. ppkt. 10 Regulaminu Pobytu w Izbie nieletniemu zapewnia się możliwości korzystania z zajęć ruchowych na świeżym powietrzu przez minimum 1 godzinę dziennie, w przypadku przebywania w izbie ponad 24 godziny. Wizytujący uzyskali od pełniących w placówce funkcjonariuszy informację, iż uprawnienie to jest realizowane. Przedstawicielom umożliwiono także sprawdzenie placu spacerowego.

Wobec powyższego zalecenia należy uznać za zrealizowane.

⁹ Ibidem, par. 31.

¹⁰ Ibidem, par. 33.

5. Zalecenia

Na podstawie art. 19 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur zalecają:

I. Kierownikowi Policyjnej Izby Dziecka w Białymstoku:

- 1) zapewnienie funkcjonariuszom pełniącym służbę w PID szkolenia z zakresu prawidłowego stosowania środków przymusu bezpośredniego;
- 2) umożliwienie nieletniemu rozmowy telefonicznej w warunkach zapewniających poufność rozmowy;
- 3) stworzenie warunków do odbywania rozmowy z prawnikiem w pomieszczeniu niemonitorowanym lub też przy wyłączonych kamerach monitoringu wizyjnego.

II. Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Białymstoku:

- 1) zapewnienie środków finansowych niezbędnych do realizacji wydanych zaleceń.

Sporządził: Michał Żłobecki

Za Zespół:

Przemysław Kazimirski

Dyrektor Zespołu

/-podpisano elektronicznie/